

Foto Glenn Murberg 20190820

Spetsfabrikens Kraftverk i Gingri

År 1916 byggde Spetsfabriken en kraftstation strax nedströms sin fabriksanläggning. Dammen för fabriken och kraftstationen var gemensam, drivvattnet till kraftstationen tillfördes genom en kraftig trätub med stålband som man senare byttes ut mot en ståltub. Strax utanför kraftstationsväggen fanns ett svalltorn för att förhindra att vattnet vid hastigt turbinfrånslag skulle översvämma maskinsalen. Att man valde att bygga denna kraftstation var på grund av bränslebristen under första världskriget vilket gjorde angeläget att öka tillgången på elkraft. Turbineffekten var på 130 HK och generatoreffekten 100 kW. Från denna kraftstation på börjades elektrifieringen av Gingri och Fristads samhälle med närliggande område, 10 kW ledningsnät kom att omfatta också Vänga, Tämta, Borgstena och Rångedala socknar. Det dröjde ända fram till år 1937, innan tillskottskraft från Trollhätte kraftverk behövde tillföras. En kraftledning för 30 000 volt byggdes då från Sjömarken till Gingri och kraftstationen togs ur bruk i slutet av 1960-talet.

Foto Glenn Murberg 20190820

Förr i tiden kunde man bygga dessa stora dammvallar med dess redskap som de hade på denna tid men mest var det genom handkraft. Jag är liksom lite svag för dessa dammvallar just Viska är ganska så rik på dessa och jag försöker att fotodokumentera dammvallarna i Sjuhärad. Spetsfabrikens Elverk såldes vid årsskiftet 1975/76 till Viskans Kraft AB, som dessförinnan hade blivit dotterbolag till Vattenfall. I slutet av 1980-talet väcktes tidigare planer på en ny kraftstation vid Gingri. Möjligheten för en betydligt större anläggning med utnyttjande av hela fallhöjden till Öresjö studerades, men befanns innebära svårigheter men hänsyn till miljöpåverkan. Man beslöt därför att den nya anläggningen skulle förläggas på samma plats som den gamla, vilket innebar att den vackra granimuren i den gamla byggnaden kunde komma till användning. Den nya kraftstationen med en produktionsförmåga av 660 kW och närmare 3000MWh/år invigdes år 1990 På samma plats som eller möjligen något nedströms kraftstationen "Nygårdsfors", hade P G Andersson, som senare byggde bl.a Lövås på 1860-talet uppfört en spånhyvel. Just denna del av Viskan finns det mycket dammvallar och även rester av dammvallar. Jag tycker det är fascinerande att se dessa byggen som man gjorde förr i tiden och nästan bara med handkraft.

Foto Glenn Murberg 20150619

Detta är en dammvall som jag är tvungen att visa det är ett stort bygge som jag fotograferade 2015 som ligger i Falkenbergs Kommun. Det byggdes mellan 1903-1907 och används inte längre. Ätran är längs sträckan vid det gamla kraftverket torrlagd, då vattnet leds till Boaforsens kraftverk som ligger et bit uppströms. Det var en fantastisk känsla att gå på dessa stenhällar och se de imponerade bygget. Fallet kallas också döda fallet.